

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణాంతర్గతస్య ఆయోధ్యకొండస్య

సప్తవింశతివినోత్క పారాయణశీర్షిక

ఎనిమిదవ రోజు పారాయణ - 28.10.2021

స	త్యే	న	లో	కాన్	జ	య	తి	దీ	నాన్	దా	నే	న	రా	ఘ	వః
7	1	0	3	1	8	1	6	8	0	8	0	0	2	4	4

గు	రూన్	శు	శ్రూ	ష	యా	వీ	రో	ధ	ను	షా	యు	ధి	శా	త్ర	వాన్
3	2	5	2	6	1	4	2	9	0	6	1	9	5	2	4

దీ - 8

పారాయణం చేయవలసిన సర్గలు : 08

సర్గల వరుస సంఖ్యలు

28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 సర్గలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య

26 + 24 + 47 + 35 + 45 + 51 + 61 + 35

304 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సృద్ధ్యర్థం, సర్వేషామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యావిత్తవాణిజ్య, దేశరక్షణాదిరంగేషు, సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా, శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, వైదికధర్మాభిధానస్య, సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం, వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హేళామపూర్వకం

సత్యేన లోకాన్ జయతి, దీనాన్ దానేన రాఘవః ।

గురూన్ శుశ్రూషయా వీరః, ధనుషా యుధి శాత్రవాన్ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, అయోధ్యాకాండపారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ శిషుప్రార్థనె

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థనె

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థనె

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీశిషుచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టావింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

స ఏవం బ్రువతీం సీతాం ధర్మజ్ఞో ధర్మవత్సలః ।

న నేతుం కురుతే బుద్ధిం వనే దుఃఖాని చింతయన్ ॥ 28.1 ॥ (2 సార్లు)

సాన్వయిత్వా పునస్తాం తు బాష్పదూషితలోచనామ్ ।

నివర్తనార్థే ధర్మాత్మా వాక్యమేతదువాచ హ ॥ 28.2 ॥

సీతే మహాకులీనాఽసి ధర్మే చ నిరతా సదా ।

ఇహోచర స్వధర్మం త్వం మా యథా మనసస్సుఖమ్ ॥ 28.3 ॥

సీతే యథా త్వాం వక్ష్యామి తథా కార్యం త్వయాఽబలే ।

వనే హి బహవో దోషాః వదతస్తాన్నిబోధ మే ॥ 28.4 ॥

సీతే విముచ్యతామేషా వనవాసకృతా మతిః ।

బహుదోషం హి కాన్తారం వనమిత్యభిధీయతే ॥ 28.5 ॥

హితబుద్ధ్యా ఖలు వచః మయైతదభిధీయతే ।

సదా సుఖం న జానామి దుఃఖమేవ సదా వనమ్ ॥ 28.6 ॥

గిరినిర్ఘరసమ్భూతాః గిరికన్దర వాసినామ్ ।

సింహానాం నినదా దుఃఖాః శ్రోతుం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.7 ॥

క్రీడమానాశ్చ విస్రబ్ధాః మత్తాశ్శున్యే మహామృగాః ।

దృష్ట్వా సమభివర్తన్తే సీతే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.8 ॥

సగ్రాహోస్పరితశ్చైవ పంకవత్యశ్చ దుస్తరాః ।

మత్తైరపి గజైర్నిత్యమ్ అతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.9 ॥

లతాకణ్ఠకసక్కిర్ణాః కృకవాకూపనాదితాః ।

నిరపాశ్చ సుదుర్గాశ్చ మార్గా దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.10 ॥

సుప్యతే పర్లశయ్యాసు స్వయం భగ్నాసు భూతలే ।

రాత్రిషు శ్రమఖిన్నేన తస్మాద్దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.11 ॥

అహోరాత్రం చ సంతోషః కర్తవ్యో నియతాత్మనా ।

ఫలైర్వృక్షావపతితైః సీతే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.12 ॥

ఉపవాసశ్చ కర్తవ్యః యథా ప్రాణేన మైథిలి ।

జటాభారశ్చ కర్తవ్యః వల్కలామ్బరధారిణా ॥ 28.13 ॥

దేవతానాం పితౄణాం కర్తవ్యం విధిపూర్వకమ్ ।

ప్రాప్తానామతిథీనాం చ నిత్యశః ప్రతిపూజనమ్ ॥ 28.14 ॥

కార్యస్త్రిరభిషేకశ్చ కాలే కాలే చ నిత్యశః ।

చరతా నియమేనైవ తస్మాద్దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.15 ॥

ఉపహారశ్చ కర్తవ్యః కుసుమైస్స్వయమాహృతైః ।

ఆర్షేణ విధినా వేద్యాం బాలే దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.16 ॥

యథాలభ్యేన సంతోషః కర్తవ్యస్తేన మైథిలి ।

యతాహరైర్వనచరై నిత్యం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.17 ॥

అతీవ వాతాస్త్రిమిరం బుభుక్షా చాత్ర నిత్యశః ।

భయాని చ మహోన్మత్త తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.18 ॥

సరీస్పృషాశ్చ బహవః బహురూపాశ్చ భామిని ।

చరన్తి పృథివీం దర్పాత్ తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.19 ॥

నదీ నిలయనాః సర్పాః నదీ కుటిలగామినః ।

తిష్ఠన్త్యావృత్య పన్థానం తతో దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.20 ॥

పతంగా వృశ్చికాః కీటా దంశాశ్చ మశకైస్సహ ।

బాధన్తే నిత్యమబలే సర్వం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.21 ॥

ద్రుమాః కణ్ఠకినఞ్చైవ కుశకాశాశ్చ భామిని ।

వనే వ్యాకులశాఖాగ్రాః తేన దుఃఖతరం వనమ్ ॥ 28.22 ॥

కాయక్లేశాశ్చ బహవః భయాని వివిధాని చ ।

అరణ్యవాసే వసతః దుఃఖమేవ తతో వనమ్ ॥ 28.23 ॥

క్రోధలోభా విమోక్షవ్యా కర్తవ్యా తపసే మతిః ।

న భేతవ్యం చ భేతవ్యే నిత్యం దుఃఖమతో వనమ్ ॥ 28.24 ॥

తదలం తే వనం గత్వా క్షమం న హి వనం తవ ।

విమృశన్నిహ పశ్యామి బహుదోషతరం వనమ్ ॥ 28.25 ॥

వనం తు నేతుం న కృతా మతిస్తదా, బభూవ రామేణ యదా మహాత్మనా ।

న తస్య సీతా వచనం చకార తత్, తతోఽబ్రవీద్రామమిదం సుదుఃఖితా ॥ 28.26 ॥(2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే అష్టావింశస్సర్గః॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనత్రింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

- ఏతత్తు వచనం శ్రుత్వా సీతా రామస్య దుఃఖితా ।
 ప్రసక్తాశ్రుముఖీ మన్దమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 29.1 ॥ (2 సార్లు)
- యే త్వయా కీర్తితా దోషాః వనే వస్తవ్యతాం ప్రతి ।
 గుణానిత్యేవ తాన్విద్ధి తవ స్నేహపురస్కృతాన్ ॥ 29.2 ॥
- మృగాస్సింహా గజాశ్చైవ శార్దూలాశ్చరభాస్తథా ।
 పక్షిణస్సుమరాశ్చైవ యే చాన్యే వనచారిణః ॥ 29.3 ॥
- అదృష్టపూర్వరూపత్వాత్ సర్వే తే తవ రాఘవ ।
 రూపం దృష్ట్వాఽపసర్వేయుః భయే సర్వే హి బిభ్యతి ॥ 29.4 ॥
- త్వయా చ సహ గస్తవ్యం మయా గురుజనాజ్ఞయా ।
 త్వద్వియోగేన మే రామ త్వక్తవ్యమిహ జీవితమ్ ॥ 29.5 ॥
- న చ మాం త్వత్సమీపస్థామ్ అపి శక్నోతి రాఘవ ।
 సురాణామీశ్వరశ్చక్రః ప్రధర్షయితుమోజసా ॥ 29.6 ॥
- పతిహీనా తు యా నారీ న సా శక్యతి జీవితమ్ ।
 కామమేవం విధం రామ త్వయా మమ విదర్శితమ్ ॥ 29.7 ॥
- అథ చాపి మహాప్రాజ్ఞ బ్రాహ్మణానాం మయా శ్రుతమ్ ।
 పురా పితృగృహే సత్యం వస్తవ్యం కిల మే వనే ॥ 29.8 ॥
- లక్షణీభ్యో ద్విజాతిభ్యః శృత్వాఽహం వచనం పురా ।
 వనవాసకృతోత్సాహా నిత్యమేవ మహాబల ॥ 29.9 ॥
- ఆదేశో వనవాసస్య ప్రాప్తవ్యస్స మయా కిల ।
 సా త్వయా సహ తత్రాహం యాస్యామి ప్రియ నాన్యథా ॥ 29.10 ॥
- కృతాదేశా భవిష్యామి గమిష్యామి సహ త్వయా ।
 కాలశ్చాయం సముత్పన్నః సత్యవాగ్భవతు ద్విజః ॥ 29.11 ॥
- వనవాసే హి జానామి దుఃఖాని బహుథా కిల ।
 ప్రాప్యన్తే నియతం వీర పురుషైరకృతాత్మభిః ॥ 29.12 ॥
- కన్యయా చ పితుర్గృహే వనవాసశ్చతో మయా ।
 భిక్షిణ్యాః సాధువృత్తాయాః మమ మాతురిహాగ్రతః ॥ 29.13 ॥
- ప్రసాదితశ్చ వై పూర్వం త్వం మే బహుతిథం ప్రభో ।
 గమనం వనవాసస్య కాంక్షితం హి సహ త్వయా ॥ 29.14 ॥
- కృతక్షణాఽహం భద్రం తే గమనం ప్రతి రాఘవ ।
 వనవాసస్య శూరస్య చర్యా హి మమ రోచతే ॥ 29.15 ॥

శుద్ధాత్మన్ ప్రేమభావాద్ధి భవిష్యామి వికల్మషా ।

భర్తారమనుగచ్ఛన్తి భర్తా హి మమ దైవతమ్ ॥ 29.16 ॥

ప్రేత్యభావే హి కళ్యాణః సంగమో మే సహ త్వయా ।

శ్రుతిర్హి శ్రూయతే పుణ్యాః బ్రాహ్మణానాం తపస్వినామ్ ॥ 29.17 ॥

ఇహలోకే చ పితృభిః యా స్త్రీ యస్య మహామతే ।

అద్భిర్దత్తా స్వధర్మేణ ప్రేత్యభావేఽపి తస్య సా ॥ 29.18 ॥

ఏవమస్మాత్ స్వకాం నారీం సువృత్తాం హి పతివ్రతామ్ ।

నాభిరోచయసే నేతుం త్వం మాం కేనేహ హేతునా ॥ 29.19 ॥

భక్తాం పతివ్రతాం దీనాం మాం సమాం సుఖదుఃఖయోః ।

నేతుమర్హసి కాకుత్స్థ సమానసుఖదుఃఖినీమ్ ॥ 29.20 ॥

యయది మాం దుఃఖితామేవం వనం నేతుం న చేచ్ఛసి ।

విషమగ్నిం జలం వాఽహమ్ ఆస్థాస్యే మృత్యుకారణాత్ ॥ 29.21 ॥

ఏవం బహువిధం తం సా యాచతే గమనం ప్రతి ।

నానుమేనే మహాబాహుః తాం నేతుం విజనం వనమ్ ॥ 29.22 ॥

ఏవముక్తా తు సా చింతాం మైథిలీ సముపాగతా ।

స్నాపయన్తివ గాముష్ణైః అశ్రుభిర్నయనచ్యుతైః ॥ 29.23 ॥

చింతయన్తిం తథా తాం తు నివర్తయితుమాత్మవాన్ ।

తామ్రోష్ఠిం స తదా సీతాం కాకుత్స్థో బహ్వాసాన్త్వయత్ ॥ 29.24 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకోనత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

సాన్త్యమానా తు రామేణ మైథిలీ జనకాత్మజా ।

వనవాసనిమిత్తాయ భర్తారమిదమబ్రవీత్ ॥ 30.1 ॥ (2 సార్లు)

సా తముత్తమసంవిగ్నా సీతా విపులవక్షసమ్ ।

ప్రణయాచ్ఛాభిమానాచ్ఛ పరిచిక్షేప రాఘవమ్ ॥ 30.2 ॥

కిం త్వాఽమన్యత వైదేహః పితా మే మిథిలాధిపః ।

రామ జామాతరం ప్రాప్య స్త్రియం పురుషవిగ్రహమ్ ॥ 30.3 ॥

అన్వతం బత లోకోఽయమ్ అజ్ఞానాద్యద్ధి వక్ష్యతి ।
తేజో నాస్తి పరం రామే తపతీవ దివాకరే ॥ 30.4 ॥

కిం హి కృత్వా విషణ్ణస్త్వం కుతో వా భయమస్తి తే ।
యత్పరిత్యక్తుకామస్త్వం మామనన్యపరాయణామ్ ॥ 30.5 ॥

ద్యుమత్యేనసుతం వీర సత్యవన్తమనువ్రతామ్ ।
సావిత్రీమివ మాం విద్ధి త్వమాత్మవశవర్తినీమ్ ॥ 30.6 ॥

న త్వహం మనసాఽప్యన్యం ద్రష్టాఽస్మి త్వద్బుతేఽనఘ ।
త్వయా రాఘవ గచ్ఛేయం యథాఽన్య కులపాంసినీ ॥ 30.7 ॥

స్వయం తు భార్యాం కౌమారీం చిరమధ్యుషితాం సతీమ్ ।
శైలూష ఇవ మాం రామ! పరేభ్యో దాతుమిచ్ఛసి ॥ 30.8 ॥

యస్య పథ్యం చ రామాత్థ యస్య చార్థేఽవరుద్ధ్యసే ।
త్వం తస్య భవ వశ్యశ్చ విధేయశ్చ సదాఽనఘ ॥ 30.9 ॥

స మామనాదాయ వనం న త్వం ప్రస్థాతుమర్హసి ।
తపో వా యది వాఽరణ్యం స్వర్గో వా మే సహ త్వయా ॥ 30.10 ॥

న చ మే భవితా తత్ర కశ్చిత్ పథి పరిశ్రమః ।
పుష్టతస్తవ గచ్ఛన్త్యా విహారశయనేష్వివ ॥ 30.11 ॥

కుశకాశశరేషీకా యే చ కణ్ఠకినో ద్రుమాః ।
తూలాజినసమస్పర్శా మార్గే మమ సహ త్వయా ॥ 30.12 ॥

మహావాతసముద్ధాతం యన్మామపకరిష్యతి ।
రజో రమణ తన్మన్యే పరార్థ్యమివ చన్దనమ్ ॥ 30.13 ॥

శాద్వలేషు యథా శిశ్యే వనాన్తే వనగోచర ।
కుథాన్తరణతల్పేషు కిం స్యాత్పుఖతరం తతః ॥ 30.14 ॥

పత్రం మూలం ఫలం యత్త్యమ్ అల్పం వా యది వా బహు ।
దాస్యసి స్వయమాహృత్య తన్మేఽమృతరసోపమమ్ ॥ 30.15 ॥

న మాతుర్న పితుస్తత్ర స్మరిష్యామి న వేశ్మనః ।
ఆర్తవాన్యపభుంజానా పుష్పాణి చ ఫలాని చ ॥ 30.16 ॥

న చ తత్ర తతః కించిత్ ద్రష్టుమర్హసి విప్రియమ్ ।
మత్కృతే న చ తే శోకః న భవిష్యామి దుర్భరా ॥ 30.17 ॥

యస్త్వయా సహ స స్వర్గః నిరయో యస్త్వయా వినా ।
ఇతి జానన్ పరాం ప్రీతిం గచ్ఛ రామ మయా సహ ॥ 30.18 ॥

అథ మామేవమవ్యగ్రాం వనం నైవ నయిష్యతి ।
 విషమద్వైవ పాస్యామి మావిశం ద్విషతాం వశమ్ ॥ 30.19 ॥
 పశ్చాదపి హి దుఃఖేన మమ నైవాస్తి జీవితమ్ ।
 ఉజ్జితాయాస్త్వయా నాథ తదైవ మరణం వరమ్ ॥ 30.20 ॥
 ఇమం హి సహితుం శోకం ముహూర్తమపి నోత్సహే ।
 కిం పునర్దశవర్షాణి త్రీణి చైకం చ దుఃఖితా ॥ 30.21 ॥
 ఇతి సా శోకసంతప్తా విలప్య కరుణం బహు ।
 చుక్రోశ పతిమాయస్తా భృశమాలిఙ్గ్య సస్వరమ్ ॥ 30.22 ॥
 సా విద్ధా బహుభిర్వాక్యైః దిగ్భైరివ గజాఙ్గనా ।
 చిరసన్నియతం బాష్పం ముమోచాగ్నిమివారణిః ॥ 30.23 ॥
 తస్యాః స్ఫటికసఙ్కాశం వారి సంతాపసమ్భవమ్ ।
 నేత్రాభ్యాం పరిసుస్రావ పఙ్కజాభ్యామివోదకమ్ ॥ 30.24 ॥
 తఙ్చైవామలచంద్రాభం ముఖమాయతలోచనమ్ ।
 పర్యశుష్యత బాష్పేణ జలోద్ధృతమివామ్బుజమ్ ॥ 30.25 ॥
 తాం పరిష్వజ్య బాహుభ్యాం విసంఙ్గామివ దుఃఖితామ్ ।
 ఉవాచ వచనం రామః పరివిశ్వాసయంస్తదా ॥ 30.26 ॥
 న దేవి తవ దుఃఖేన స్వర్గమప్యభిరోచయే ।
 న హి మేఽస్తి భయం కించిత్ స్వయమోచ్ఛరివ సర్వతః ॥ 30.27 ॥
 తవ సర్వమభిప్రాయమ్ అవిజ్ఞాయ శుభాననే ।
 వాసం న రోచయేఽరణ్యే శక్తిమానపి రక్షణే ॥ 30.28 ॥
 యత్స్పృష్టాఽసి మయా సార్థం వనవాసాయ మైథిలి ।
 న విహోతుం మయా శక్యా కీర్తిరాత్మవతా యథా ॥ 30.29 ॥
 ధర్మస్తు గజనాసోరు సద్భిరాచరితః పురా ।
 తం చాహమనువర్తేఽద్య యథా సూర్యం సువర్చలా ॥ 30.30 ॥
 న ఖల్వహం న గచ్ఛేయం వనం జనకనన్దిని ।
 వచనం తన్నయతి మాం పితుస్సత్యోపబృంహితమ్ ॥ 30.31 ॥
 ఏష ధర్మస్తు సుశ్రోణి పితుర్మాతుశ్చ వశ్యతా ।
 అతశ్చ తం వ్యతిక్రమ్య నాహం జీవితముత్సహే ॥ 30.32 ॥
 అస్యాధీనం కథం దైవం ప్రకారైరభిరాధ్యతే ।
 స్వాధీనం సమతిక్రమ్య మాతరం పితరం గురుమ్ ॥ 30.33 ॥

యత్రయం తత్రయో లోకాః పవిత్రం తత్సమం భువి ।
నాన్యదస్తి శుభాసాగ్నే తేనేదమభిరాధ్యతే ॥ 30.34 ॥

న సత్యం దానమానా వా న యజ్ఞాశ్చాస్తదక్షిణాః ।
తథా బలకరాస్సీతే యథా సేవా పితుర్హితా ॥ 30.35 ॥

స్వర్గో ధనం వా ధాన్యం వా విద్యాః పుత్రాస్సుఖాని చ ।
గురువృత్త్యనురోధేన న కిశ్చేదపి దుర్లభమ్ ॥ 30.36 ॥

దేవగన్ధర్వగోలోకాన్ బ్రహ్మలోకాంస్తథా నరాః ।
ప్రాప్నువన్తి మహాత్మానః మాతాపితృపరాయణాః ॥ 30.37 ॥

స మా పితా యథా శాస్తి సత్యధర్మపథే స్థితః ।
తథా వర్తితుమిచ్ఛామి స హి ధర్మస్సనాతనః ॥ 30.38 ॥

మమ సన్నా మతిస్సీతే త్వాం నేతుం దణ్డాకావనమ్ ।
వసిష్యామీతి సా త్వాం మామ్ అనుయాతుం సునిశ్చితా ॥ 30.39 ॥

సా హి సృష్ట్యాఽనవద్యాగ్నే వనాయ మదిరేక్షణే ।
అనుగచ్ఛస్వ మాం భీరు సహధర్మచరీ భవ ॥ 30.40 ॥

సర్వథా సదృశం సీతే మమ స్వస్య కులస్య చ ।
వ్యవసాయమతిక్రాంతా కాన్తే త్వమతిశోభనమ్ ॥ 30.41 ॥

ఆరభస్వ శుభశ్రోణి వనవాసక్షమాః క్రియాః ।
నేదానీం త్వదృతే సీతే స్వర్గోఽపి మమ రోచతే ॥ 30.42 ॥

బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ రత్నాని భిక్షుకేభ్యశ్చ భోజనమ్ ।
దేహి చాశంసమానేభ్యః సన్త్వరస్వ చ మా చిరమ్ ॥ 30.43 ॥

భూషణాని మహార్థాణి వరవస్త్రాణి యాని చ ।
రమణీయాశ్చ యే కేచిత్ క్రీడార్థాశ్చాప్యుపస్కరాః ॥ 30.44 ॥

శయనీయాని యానాని మమ చాన్యాని యాని చ ।
దేహి స్వభృత్య వర్గస్య బ్రాహ్మణానామనన్తరమ్ ॥ 30.45 ॥

అనుకూలం తు సా భర్తుః జ్ఞాత్వా గమనమాత్మనః ।
క్షిప్రం ప్రముదితా దేవీ దాతుమేవోపచక్రమే ॥ 30.46 ॥

తతః ప్రహృష్టా ప్రతిపూర్ణమానసా, యశశ్వినీ భర్తురవేక్ష్య భాషితమ్ ।
ధనాని రత్నాని చ దాతుమగ్లనా, ప్రచక్రమే ధర్మభృతాం మనస్స్వినీ ॥ 30.47 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే త్రింశస్సర్గః ॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకత్రింశస్సర్గః॥

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఏవం శృత్వా తు సంవాదం లక్ష్మణః పూర్వమాగతః ।

బాష్పపర్యాకులముఖః శోకం సోఢుమశక్నువన్ ॥ 31.1 ॥ (2 సార్లు)

స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః ।

సీతామువాచాతియశా రాఘవం చ మహావ్రతమ్ ॥ 31.2 ॥

యది గన్తుం కృతాబుద్ధిః వనం మృగగజాయుతమ్ ।

అహం త్వానుగమిష్యామి వనమగ్రే ధనుర్ధరః ॥ 31.3 ॥

మయా సమేతోఽరణ్యాని బహూని విచరిష్యసి ।

పక్షిభిర్భ్రుగయూధైశ్చ సంఘుష్టాని సమన్తతః ॥ 31.4 ॥

న దేవలోకాక్రమణం నామరత్వమహం వృణే ।

ఐశ్వర్యం వాపి లోకానాం కామయే న త్వయా వినా ॥ 31.5 ॥

ఏవం బ్రువాణస్సౌమిత్రిః వనవాసాయ నిశ్చితః ।

రామేణ బహుభిస్సాంత్యైః నిషిద్ధః పునరబ్రవీత్ ॥ 31.6 ॥

అనుజ్ఞాతశ్చ భవతా పూర్వమేవ యదస్మహమ్ ।

కిమిదానీం పునరిదం క్రియతే మే నివారణమ్ ॥ 31.7 ॥

యదర్థం ప్రతిషేధో మే క్రియతే గన్తుమిచ్ఛతః ।

ఏతదిచ్ఛామి విజ్ఞాతుం సంశయో హి మమానఘ ॥ 31.8 ॥

తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః రామో లక్ష్మణమగ్రతః ।

స్థితం ప్రాగ్గామినం వీరం యాచమానం కృతాఞ్జలిమ్ ॥ 31.9 ॥

స్నిగ్ధో ధర్మరతో వీరః సతతం సత్పథే స్థితః ।

ప్రియః ప్రాణసమో వశ్యః భ్రాతా చాపి సఖా చ మే ॥ 31.10 ॥

మయాఽద్య సహ సౌమిత్రే త్వయి గచ్ఛతి తద్వనమ్ ।

కో భరిష్యతి కౌసల్యాం సుమిత్రాం వా యశస్వినీమ్ ॥ 31.11 ॥

అభివర్షతి కామైర్యః పర్జన్యః పృథివీమివ ।

స కామసాశపర్యస్తః మహాతేజా మహీపతిః ॥ 31.12 ॥

సా హి రాజ్యమిదం ప్రాప్య నృపస్యాశ్చపతేస్సుతా ।

దుఃఖితానాం సపత్నీనాం న కరిష్యతి శోభనమ్ ॥ 31.13 ॥

న స్మరిష్యతి కౌసల్యాం సుమిత్రాం చ సుదుఃఖితామ్ ।

భరతో రాజ్యమాసాద్య కైకేయాం పర్యవస్థితః ॥ 31.14 ॥

తామార్యాం స్వయమేవేహ రాజానుగ్రహణేన వా ।

సామిత్రే భర కౌసల్యామ్ ఉక్తమర్థమిమం చర ॥ 31.15 ॥

ఏవం మమ చ తే భక్తిః భవిష్యతి సుదర్శితా ।

ధర్మజ్ఞ గురుపూజాయాం ధర్మశ్చాప్యతులో మహాన్ ॥ 31.16 ॥

ఏవం కురుష్వ సామిత్రే మత్కృతే రఘునన్దన ।

అస్మాభిర్విప్రహీణాయాః మాతుర్నో న భవేత్సుఖమ్ ॥ 31.17 ॥

ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణశ్చక్షయా గిరా ।

ప్రత్యువాచ తదా రామం వాక్యజ్ఞో వాక్యకోవిదమ్ ॥ 31.18 ॥

తవైవ తేజసా వీర భరతః పూజయిష్యతి ।

కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ ప్రయతో నాత్ర సంశయః ॥ 31.19 ॥

కౌసల్యా బిభృయాదార్యా సహస్రమపి మద్విధాన్ ।

యస్యాస్సహస్రం గ్రామాణాం సన్ప్రాప్తముపజీవనమ్ ॥ 31.20 ॥

తదాత్మభరణే చైవ మమ మాతుస్తథైవ చ ।

సర్యాస్తా మద్విధానాం చ భరణాయ యశస్వినీ ॥ 31.21 ॥

కురుష్వ మామనుచరం వైధర్మ్యం నే హ విద్యతే ।

కృతార్థోఽహం భవిష్యామి తవ చార్థః ప్రకల్పతే ॥ 31.22 ॥

ధనురాదాయ సశరం ఖనిత్రపిటకాధరః ।

అగ్రతస్తే గమిష్యామి పన్థానమనుదర్శయన్ ॥ 31.23 ॥

ఆహరిష్యామి తే నిత్యం మూలాని చ ఫలాని చ ।

వన్యాని యాని చాన్యాని స్వాహారాణి తపస్వినామ్ ॥ 31.24 ॥

భవాంస్తు సహ వైదేహ్యా గిరి సానుషు రంస్యతే ।

అహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చ తే ॥ 31.25 ॥

రామస్త్వనేన వాక్యేన సుప్రీతః ప్రత్యువాచ తమ్ ।

వ్రజాప్యచ్ఛస్వ సామిత్రే సర్వమేవ సుహృజ్జనమ్ ॥ 31.26 ॥

యే చ రాజ్ఞో దదా దివ్యే మహాత్మా వరుణస్స్వయమ్ ।

జనకస్య మహాయజ్ఞే ధనుషీ రాద్రదర్శనే ॥ 31.27 ॥

అభేద్యే కవచే దివ్యే తూణీ చాక్షయసాయకౌ ।

ఆదిత్యవిమలౌ చోభా ఖడ్గౌ హేమపరిష్కృతౌ ॥ 31.28 ॥

సత్కృత్య నిహితం సర్వమ్ ఏతదాచార్యసద్మని ।

సత్వమాయుధమాదాయ క్షిప్రమావ్రజ లక్ష్మణ ॥ 31.29 ॥

స సుహృజ్జనమామన్త్ర్య వనవాసాయ నిశ్చితః ।

ఇక్ష్యాకుగురుమాగమ్య జగ్రాహాయుధముత్తమమ్ ॥ 31.30 ॥

తద్దివ్యం రాజశార్దూలః సత్కృతం మాల్యభూషితమ్ ।

రామాయ దర్శయామాస సౌమిత్రస్సర్వమాయుధమ్ ॥ 31.31 ॥

తమువాచాత్మవాన్ రామః ప్రీత్యా లక్ష్మణమాగతమ్ ।

కాలే త్వమాగత సౌమ్య కాంక్షితే మమ లక్ష్మణ ॥ 31.32 ॥

అహం ప్రదాతుమిచ్ఛామి యదిదం మామకం ధనమ్ ।

బ్రాహ్మణేభ్యస్తపస్విభ్యః త్వయా సహ పరస్తప ॥ 31.33 ॥

వసన్తిహ దృఢం భక్త్యా గురుషు ద్విజసత్తమాః ।

తేషామపి చ మే భూయః సర్వేషాం చోపజీవినామ్ ॥ 31.34 ॥

వసిష్ఠపుత్రం తు సుయజ్ఞమార్యం, త్వమానయాశు ప్రవరం ద్విజానామ్ ।

అభిప్రయాస్యామి వనం సమస్తాన్, అభ్యర్చ్య శిష్టానపరాన్ ద్విజాతీన్ ॥ 31.35 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకత్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వాత్రింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

తతశ్చాసన మాజ్ఞాయ భ్రాతుః శుభతరం ప్రియమ్ ।

గత్వా స ప్రవివేశాశు సుయజ్ఞస్య నివేశనమ్ ॥ 32.1 ॥ (2 సార్లు)

తం విప్రమగ్న్యూగారస్థం వన్దిత్వా లక్ష్మణోఽబ్రవీత్ ।

సఖేఽభ్యాగచ్ఛ పశ్య త్వం వేశ్మ దుష్కురకారిణః ॥ 32.2 ॥

తతస్సన్ధ్యాముపాస్యాశు గత్వా సౌమిత్రీణా సహ ।

జుష్టం తత్రావిశల్లక్ష్వా రమ్యం రామనివేశనమ్ ॥ 32.3 ॥

తమాగతం వేదవిదం ప్రాజ్ఞలిస్సీతయా సహ ।

సుయజ్ఞమభిచక్రామ రాఘవోఽగ్నిమివార్చితమ్ ॥ 32.4 ॥

జాతరూపమయైర్ముఖ్యైః అజ్గదైః కుణ్డలైశ్శుభైః ।

సహేమసూత్రైర్మణిభిః కేయూరైర్వలయైరపి ॥ 32.5 ॥

అన్వైశ్చ రత్నైర్భవలభిః కాకుత్స్థః ప్రత్యపూజయత్ ।

సుయజ్ఞం స తదోవాచ రామస్సీతా ప్రచోదితః ॥ 32.6 ॥

హారం చ హేమసూత్రం చ భార్యాయై సౌమ్య హారయం ।

రశనాం చాధునా సీతా దాతుమిచ్ఛతి తే సఖే ॥ 32.7 ॥

అజ్గదాని విచిత్రాణి కేయూరాణి శుభాని చ ।

ప్రయచ్ఛతి సఖే తుభ్యం భార్యాయై గచ్ఛతీ వనమ్ ॥ 32.8 ॥

పర్యజ్కమగ్ర్యస్తరణం నానారత్నవిభూషితమ్ ।

తమపీచ్ఛతి వైదేహీ ప్రతిష్ఠాపయితుం త్వయి ॥ 32.9 ॥

నాగశృత్రుజ్జయో నామ మాతులోఽయం దదౌ మమ ।

తం తే గజసహస్రేణ దదామి ద్విజపుజ్గవ ॥ 32.10 ॥

ఇత్యుక్తస్స హి రామేణ సుయజ్ఞః ప్రతిగృహ్యాయతత్ ।

రామలక్ష్మణసీతానాం ప్రయుయోజాశిషశ్శుభాః ॥ 32.11 ॥

అథ భ్రాతరమవ్యగ్రం ప్రియం రామః ప్రియంవదః ।

సౌమిత్రిం తమువాచేదం బ్రహ్మేవ త్రిదశేశ్వరమ్ ॥ 32.12 ॥

అగస్త్యం కౌశికశ్చైవ తావుభౌ బ్రాహ్మణోత్తమౌ ।

అర్చయాహూయ సౌమిత్రే రత్నైస్సస్యమివామ్బుభిః ॥ 32.13 ॥

తర్పయస్వ మహాబాహూ గోసహస్రైశ్చ మానద ।

సువర్ణై రజత్నైశ్చైవ మణిభిశ్చ మహాధనైః ॥ 32.14 ॥

కౌసల్యాం చ య ఆశీర్భిః భక్తః పర్యుపతిష్ఠతి ।

ఆచార్యస్తైత్తిరీయాణామ్ అభిరూపశ్చ వేదవిత్ ॥ 32.15 ॥

తస్య యానం చ దాసీశ్చ సౌమిత్రే సప్రదాపయం ।

కౌశేయాని చ వస్త్రాణి యావత్తుష్యతి స ద్విజః ॥ 32.16 ॥

సూతశ్చిత్రరథశ్చార్యః సచివః సుచిరోషితః ।

తోషయైనం మహార్జైశ్చ రత్నైర్వస్త్రైర్లవైస్తథా ।

పశుకాభిశ్చ సర్వాభిః గవాం దశశతేన చ ॥ 32.17 ॥

యే చేమే కరకాలాపాః బహవో దణ్డమాణవాః ॥ 32.18 ॥

నిత్యస్వాధ్యాయశీలత్వాత్ నాన్యత్ కుర్వన్తి కిచ్ఛనం ।

అలసాస్స్వాదుకామాశ్చ మహతాం చాపి సమ్మతాః ।

తేషామశీతియానాని రత్నపూర్ణాని దాపయం ॥ 32.19 ॥

శాలివాహసహస్రం చ ద్వే శతే భద్రకాం స్తథా ।

వ్యజ్ఞనార్థం చ సౌమిత్రే గోసహస్రముపాకురు ॥ 32.20 ॥

మేఖలీనాం మహాసజ్ఞః కౌసల్యాం సముపస్థితః ।

తేషాం సహస్రం సౌమిత్రే ప్రత్యేకం సప్రదాపయం ॥ 32.21 ॥

అమ్బా యథా చ సా నన్దేత్ కౌసల్యా మమ దక్షిణామ్ ।
 తథా ద్విజాతీంస్తాన్ సర్వాన్ లక్ష్మణార్చయ సర్వశః ॥ 32.22 ॥

తతస్స పురుషవ్యాఘ్రుః తద్ధనం లక్ష్మణస్స్వయమ్ ।
 యథోక్తం బ్రాహ్మణేన్ద్రాణామ్ అదదాద్ధనదో యథా ॥ 32.23 ॥

అథాబ్రవీద్బాష్పకలాన్ తిష్ఠతశ్చోపజీవినః ।
 సన్ప్రదాయ బహుద్రవ్యమ్ ఏకైకస్యోపజీవనమ్ ॥ 32.24 ॥

లక్ష్మణస్య చ యద్వేశ్మ గృహం చ యదిదం మమ ।
 అశూన్యం కార్యమేకైకం యావదాగమనం మమ ॥ 32.25 ॥

ఇత్యుక్త్వా దుఃఖితం సర్వం జనం తముపజీవినమ్ ।
 ఉవాచేదం ధనాధ్యక్షం ధనమానీయతామితి ॥ 32.26 ॥

తతోఽస్య ధనమాజహ్రుః సర్వమేవోపజీవినః ।
 స రాశిస్సుమహాంస్తత్ర దర్శనీయో హ్యదృశ్యత ॥ 32.27 ॥

తతస్స పురుషవ్యాఘ్రుః తద్ధనం సహలక్ష్మణః ।
 ద్విజేభ్యో బాలవృద్ధేభ్యః కృపణేభ్యో హ్యదాపయత్ ॥ 32.28 ॥

తత్రాసీత్ పిఙ్గలో గార్గ్యః త్రిజటో నామ వై ద్విజః ।
 క్షతవృత్తిర్వనే నిత్యం ఫాలకుద్దాలలాఙ్గలీ ॥ 32.29 ॥

తం వృద్ధం తరుణీ భార్యా బాలానాదాయ దారకాన్ ।
 అబ్రవీద్బ్రాహ్మణం వాక్యం దారిద్ర్యేణాభిపీడితా ॥ 32.30 ॥

అపాస్య ఫాలం కుద్దాలం కురుష్వ వచనం మమ ।
 రామం దర్శయ ధర్మజ్ఞం యది కిఞ్చిదవాప్స్యసి ॥ 32.31 ॥

స భార్యావచనం శ్రుత్వా శాటీమాచ్ఛాద్య దుశ్చదామ్ ।
 స ప్రాతిష్ఠత పన్థానం యత్ర రామనివేశనమ్ ॥ 32.32 ॥

భృగ్వగ్గీరసమం దీప్త్యా త్రిజటం జనసంసది ॥ 32.33 ॥
 ఆ పఞ్చమాయాః కక్ష్యాయాః వైనం కశ్చిదవారయత్ ॥ 32.33 ॥

స రాజపుత్రమాసాద్య త్రిజటో వాక్యమబ్రవీత్ ।
 నిర్దనో బహుపుత్రోఽస్మి రాజపుత్ర మహాయశః ॥ 32.34 ॥

ఉఞ్చవృత్తిర్వనే నిత్యం ప్రత్యవేక్షస్వ మామితి ।
 తమువాచ తతో రామః పరిహాస సమన్వితమ్ ॥ 32.35 ॥

గవాం సహస్రమప్యేకం న ను విశ్రాణితం మయా ।
 పరిక్షిపసి దణ్డేన యావత్తావదవాప్స్యసి ॥ 32.36 ॥

స శాటీం త్వరితః కట్యాం సమ్భ్రాంతః పరివేష్ట్య తామ్ ।

ఆవిధ్య దణ్డం చిక్షేప సర్వప్రాణేన వేగితః ॥ 32.37 ॥

స తీర్త్వా సరయూపారం దణ్డస్తస్య కరాచ్ఛ్యుతః ।

గోవ్రజే బహుసాహస్రే పసాతోక్షణసన్నిధౌ ॥ 32.38 ॥

తం పరిష్వజ్య ధర్మాత్మా ఆ తస్మాత్ సరయూతటాత్ ।

ఆనయామాస తా గోపైః త్రిజటాయాశ్రమం ప్రతి ॥ 32.39 ॥

ఉవాచ స తతో రామః తం గార్గ్యమభిసాన్త్యయన్ ।

మన్యుర్న ఖలు కర్తవ్యః పరిహాసో హ్యయం మమ ॥ 32.40 ॥

ఇదం హి తేజస్తవ యద్దురత్యయం, తదేవ జిజ్ఞాసితమిచ్ఛతా మయా ।

ఇమం భవానర్థమభిప్రచోదితః, వృణీష్వ కిం చేదపరం వ్యవస్యతి ॥ 32.41 ॥

బ్రవీమి సత్యేన నతేఽస్తి యస్త్రణా, ధనం హి యద్యన్మమ విప్రకారణాత్ ।

భవత్సు సమ్యక్ ప్రతిపాదనేన, తన్మయాఽఽర్జితం ప్రీతియశస్కరం భవేత్ ॥ 32.42 ॥

తతస్సభార్యస్త్రీజటో మహామునిః, గవామనీకం ప్రతిగృహ్య మోదితః ।

యశోబలప్రీతి సుఖోపబృంహణీః, తదాశిషః ప్రత్యవదన్మహాత్మనః ॥ 32.43 ॥

స చాపి రామః ప్రతిపూర్ణమానసః, మహద్ధనం ధర్మబలైరుపార్జితమ్ ।

నియోజయామాస సుహృజ్జనే చిరాత్, యథార్హసమ్మానవచః ప్రచోదితః ॥ 32.44 ॥

ద్విజస్సుహృద్భృత్యజనోఽథవా తదా, దరిద్రభిక్షాచరణశ్చ యోఽభవత్ ।

న తత్ర కశ్చిన్న బభూవ తర్పితః, యథార్హసమ్మాననదానసమ్భ్రమైః ॥ 32.45 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వాత్రింశస్సర్గః ॥

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయస్త్రింశస్సర్గః ॥

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

దత్త్వా తు సహ వైదేహ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో ధనం బహు ।

జగ్ముతుః పితరం ద్రష్టుం సీతయా సహ రాఘవౌ ॥ 33.1 ॥ (2 సార్లు)

తతో గృహీతే దుష్ప్రేక్షే త్వశోభేతాం తదాయుధే ।

మాలాదామభిరాబద్ధే సీతయా సమలంకృతే ॥ 33.2 ॥

తతః ప్రాసాదహర్మ్యాణి విమానశిఖరాణి చ ।

అధిరుహ్య జనశ్రీమాన్ ఉదాసీనో వ్యలోకయత్ ॥ 33.3 ॥

- న హి రథ్యాస్మై శక్యన్తే గన్తుం బహుజనాకులాః ।
ఆరుహ్య తస్మాత్ ప్రాసాదాన్ దీనాః పశ్యన్తి రాఘవమ్ ॥ 33.4 ॥
- పదాతిం వర్జితచ్ఛత్రం రామం దృష్ట్వా తదా జనాః ।
ఊచుర్బహువిధా వాచః శోకోపహతచేతసః ॥ 33.5 ॥
- యం యాన్తమనుయాతి స్మ చతురంగబలం మహత్ ।
తమేకం సీతయా సార్థమ్ అనుయాతి స్మ లక్ష్మణః ॥ 33.6 ॥
- ఐశ్వర్యస్య రసజ్ఞస్సన్ కామినాం చైవ కామదః ।
నేచ్ఛత్యేవాన్పతం కర్తుం పితరం ధర్మగౌరవాత్ ॥ 33.7 ॥
- యా న శక్యా పురా ద్రష్టుం భూతైరాకాశగైరపి ।
తామద్య సీతాం పశ్యన్తి రాజమార్గగతా జనాః ॥ 33.8 ॥
- అంగరాగోచితాం సీతాం రక్తచన్దనసేవినీమ్ ।
వర్షముష్ణం చ శీతం చ నేష్యన్త్యాశు వివర్ణతామ్ ॥ 33.9 ॥
- అద్య నూనం దశరథః సత్త్వమావిశ్య భాషతే ।
న హి రాజా ప్రియం పుత్రం వివాసయితుమిచ్ఛతి ॥ 33.10 ॥
- నిర్గుణస్యాపి పుత్రస్య కథం స్యాద్విప్రవాసనమ్ ।
కిం పునర్యస్య లోకోఽయం జితో వృత్తేన కేవలమ్ ॥ 33.11 ॥
- అన్యశంస్యమనుక్రోశః శ్రుతం శీలం దమశ్శమః ।
రాఘవం శోభయన్వేతే షడ్గుణాః పురుషర్షభమ్ ॥ 33.12 ॥
- తస్మాత్తస్యోపఘాతేన ప్రజాః పరమపీడితాః ।
ఔదకానీవ సత్త్వాని గ్రీష్మే సలిలసంక్షయాత్ ॥ 33.13 ॥
- పీడయా పీడితం సర్వం జగదస్య జగత్పతేః ।
మూలస్యేవోపఘాతేన వృక్షః పుష్పఫలోపగః ॥ 33.14 ॥
- మూలం హ్యేష మనుష్యాణాం ధర్మసారో మహాద్యుతిః ।
పుష్పం ఫలం చ పత్రం చ శాఖాశ్చాస్యేతరే జనాః ॥ 33.15 ॥
- తే లక్ష్మణ ఇవ క్షీప్రం సపత్న్యస్సహబాన్ధవాః ।
గచ్ఛన్తమనుగచ్ఛామః యేన గచ్ఛతి రాఘవః ॥ 33.16 ॥
- ఉద్యానాని పరిత్యజ్య క్షేత్రాణి చ గృహాణి చ ।
ఏకదుఃఖసుఖా రామమ్ అనుగచ్ఛామ ధార్మికమ్ ॥ 33.17 ॥
- సముద్భుతనిధానాని పరిధ్వస్తాజిరాణి చ ।
ఉపాత్త ధనధాన్యాని హృతసారాణి సర్వశః ॥ 33.18 ॥

రజసాఽభ్యవకీర్ణాని పరిత్యక్తాని దైవతైః ।

మూషకైః పరిధావద్భిః ఉద్భిలైరావృతాని చ ॥ 33.19 ॥

అపేతోదకధూమాని హీనసమ్మూర్జనాని చ ।

ప్రణష్టబలికర్మేజ్యామస్త్రహేలామజపాని చ ॥ 33.20 ॥

దుష్కౌలేనేవ భగ్నాని భిన్నభాజనవన్తి చ ।

అస్మత్త్యక్తాని వేశ్మాని కైకేయీ ప్రతిపద్యతామ్ ॥ 33.21 ॥

వనం నగరమేవాస్తు యేన గచ్ఛతి రాఘవః ।

అస్మాభిశ్చ పరిత్యక్తం పురం సమ్పద్యతాం వనమ్ ॥ 33.22 ॥

బిలాని దంష్ట్రణస్సర్వే సానూని మృగపక్షిణః ।

త్యజన్త్వస్మద్భయాద్భీతాః గజాస్సింహో వనాన్యపి ॥ 33.23 ॥

అస్మత్త్యక్తం ప్రపద్యంతాం సేవ్యమానం త్యజన్తు చ ।

తృణమాంసఫలాదానాం దేశం వ్యాలమృగద్విజమ్ ॥ 33.24 ॥

ప్రపద్యతాం హి కైకేయీ సపుత్రా సహ బాన్ధవైః ।

రాఘవేణ వనే సర్వే సహ వత్స్యామ నిర్ఘ్నతాః ॥ 33.25 ॥

ఇత్యేవం వివిధా వాచః నానాజనసమీరితాః ।

శుశ్రావ రామశ్రుత్వా చ న విచక్రేఽస్య మానసమ్ ॥ 33.26 ॥

స తు వేశ్మ పితుర్దూరాత్ కైలాసశిఖరప్రభమ్ ।

అభిచక్రామ ధర్మాత్మా మత్తమాతంగవిక్రమః ॥ 33.27 ॥

వినీతవీరపురుషం ప్రవిశ్య తు నృపాలయమ్ ।

దదర్శావస్థితం దీనం సుమన్త్రమవిదూరతః ॥ 33.28 ॥

ప్రతీక్షమాణోఽపి జనం తదార్తమ్, అనార్తరూపః ప్రహసన్నివాధ ।

జగామ రామః పితరం దిదృక్షుః, పితుర్నిదేశం విధివచ్ఛి కీర్షుః ॥ 33.29 ॥

తత్పూర్వమైక్ష్వాకసుతో మహాత్మా, రామో గమిష్యన్ వనమార్తరూపమ్ ।

వ్యతిష్ఠత ప్రేక్ష్య తదా సుమన్త్రం, పితుర్మహాత్మా ప్రతిహారణార్థమ్ ॥ 33.30 ॥

పితుర్నిదేశేన తు ధర్మవత్సలః, వనప్రవేశే కృతబుద్ధినిశ్చయః ।

స రాఘవః ప్రేక్ష్య సుమన్త్రమబ్రవీత్, నివేదయ స్వాగమనం నృపాయ మే ॥ 33.31 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే త్రయస్తింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుస్త్రింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

తతః కమలపత్రాక్షః శ్యామో నిరుదరో మహాన్ ।

ఉవాచ రామస్తం సూతం పితురాఖ్యాహి మామితి ॥ 34.1 ॥ (2 సార్లు)

స రామప్రేషితః క్షీప్రం సంతాపకలుషేన్ద్రియః ।

ప్రవిశ్య నృపతిం సూతః నిశ్వసంతం దదర్శ హ ॥ 34.2 ॥

ఉపరక్తమివాదిత్యం భస్మచ్ఛన్నమివానలమ్ ।

తటాకమివ నిస్తోయమ్ అపశ్యజ్జగతీపతిమ్ ॥ 34.3 ॥

ఆలోక్య తు మహాప్రాజ్ఞః పరమాకులచేతసమ్ ।

రామమేవానుశోచంతం సూతః ప్రాజ్ఞలిరాసదత్ ॥ 34.4 ॥

తం వర్ధయిత్వా రాజానం సూతః పూర్వం జయాశిషా ।

భయవిక్లబయా వాచా మన్దయా శ్లక్షమబ్రవీత్ ॥ 34.5 ॥

అయం స పురుషవ్యాఘ్రుః ద్వారి తిష్ఠతి తే సుతః ।

బ్రాహ్మణేభ్యో ధనం దత్త్వా సర్వం చైవోపజీవినామ్ ॥ 34.6 ॥

స త్వా పశ్యతు భద్రం తే రామస్సత్యపరాక్రమః ।

సర్వాన్ సుహృద ఆపృచ్ఛ్య త్వామిదానీం దిదృక్షతే ॥ 34.7 ॥

గమిష్యతి మహారణ్యం తం పశ్య జగతీపతే ।

వృతం రాజగుణైః సర్వైః ఆదిత్యమివ రశ్మిభిః ॥ 34.8 ॥

స సత్యవాదీ ధర్మాత్మా గామ్భీర్యాత్సాగరోపమః ।

ఆకాశ ఇవ నిష్పంకః నరేన్ద్రః ప్రత్యువాచ తమ్ ॥ 34.9 ॥

సుమన్తానయ మే దారాన్ యే కేచిదిహ మామకాః ।

దారైః పరివృతసః సర్వైః ద్రష్టుమిచ్ఛామి ధార్మికమ్ ॥ 34.10 ॥

సోఽన్తఃపురమతీత్యైవ స్త్రియస్తా వాక్యమబ్రవీత్ ।

ఆర్యాహ్వాయతి వో రాజా గమ్యతాం తత్ర మా చిరమ్ ॥ 34.11 ॥

ఏవముక్తాస్త్రియస్సర్వాః సుమన్ద్రేణ నృపాజ్ఞయా ।

ప్రచక్రముస్తద్భవనం భర్తురాజ్ఞాయ శాసనమ్ ॥ 34.12 ॥

అర్ధసప్తశతాస్తాస్తు ప్రమదాస్తామ్రులోచనాః ।

కౌసల్యాం పరివార్యాథ శనైర్లగ్నూర్మృతవ్రతాః ॥ 34.13 ॥

ఆగతేషు చ దారేషు సమవేక్ష్య మహీపతిః ।

ఉవాచ రాజా తం సూతం సుమన్తానయ మే సుతమ్ ॥ 34.14 ॥

స సూతో రామమాదాయ లక్ష్మణం మైథిలీం తదా ।

జగామాభిముఖస్సూర్ణం సకాశం జగతీపతే ॥ 34.15 ॥

స రాజా పుత్రమాయాంతం దృష్ట్వా దూరాత్ కృతాఙ్గాలిమ్ ।

ఉత్పసాతాసనాత్సూర్ణమ్ ఆర్తః స్త్రీజనసంవృతః ॥ 34.16 ॥

సోఽభిదుద్రావ వేగేన రామం దృష్ట్వా విశామ్పతిః ।

తమసంప్రాప్య దుఃఖార్తః పసాత భువి మూర్ఛితః ॥ 34.17 ॥

తం రామోఽభ్యపతత్ క్షిప్రం లక్ష్మణశ్చ మహారథః ।

విసంజ్ఞమివ దుఃఖేన సశోకం నృపతిం తదా ॥ 34.18 ॥

స్త్రీసహస్రనినాదశ్చ సంజ్ఞే రాజవేశ్మని ।

హా హా రామేతి సహసా భూషణధ్వనిమూర్ఛితః ॥ 34.19 ॥

తం పరిష్వజ్య బాహుభ్యాం తావుభౌ రామలక్ష్మణౌ ।

పర్యజ్కే సీతయా సార్థం రుదన్తః సమవేశయన్ ॥ 34.20 ॥

అథ రామో ముహూర్తేన లబ్ధసంజ్ఞం మహీపతిమ్ ।

ఉవాచ ప్రాఙ్గాలిర్భూత్వా శోకార్ణవపరిఘ్నతమ్ ॥ 34.21 ॥

ఆపుచ్ఛే త్వాం మహారాజ సర్వేషామీశ్వరోఽసి నః ।

ప్రస్థితం దణ్డకారణ్యం పశ్య త్వం కుశలేన మామ్ ॥ 34.22 ॥

లక్ష్మణం చానుజానీహి సీతా చాన్వేతి మాం వనమ్ ।

కారణైర్బాహుభిస్తథైః ఆర్యమాణౌ న చేచ్ఛతః ॥ 34.23 ॥

అనుజానీహి సర్వాన్నః శోకముత్ప్రుజ్య మానద ।

లక్ష్మణం మాం చ సీతాం చ ప్రజాపతిరివ ప్రజాః ॥ 34.24 ॥

ప్రతీక్షమాణమవ్యగ్రమ్ అనుజ్ఞాం జగతీపతే ।

ఉవాచ రాజా సప్రేక్ష్య వనవాసాయ రాఘవమ్ ॥ 34.25 ॥

అహం రాఘవ కైకేయ్యా వరదానేన మోహితః ।

అయోధ్యాయాస్త్యమేవాద్య భవ రాజా నిగృహ్య మామ్ ॥ 34.26 ॥

ఏవముక్తో నృపతినా రామో ధర్మభృతాం వరః ।

ప్రత్యువాచాఙ్గాలిం కృత్వా పితరం వాక్యకోవిదః ॥ 34.27 ॥

భవాన్ వర్ష సహస్రాయ పృథివ్యా నృపతే పతిః ।

అహం త్వరణ్యేవత్స్యామి న మే కార్యం త్వయాఽన్యతమ్ ॥ 34.28 ॥

నవ పఞ్చ చ వర్షాణి వనవాసే విహృత్య తే ।

పునఃపాదౌ గ్రహీష్యామి ప్రతిజ్ఞాన్తే నరాధిప ॥ 34.29 ॥

రుదన్నార్జుః ప్రియం పుత్రం సత్యపాశేన సంయతః ।
 కైకేయ్యా చోద్యమానస్తు మిథో రాజా తమబ్రవీత్ ॥ 34.30 ॥
 శ్రేయసే వృద్ధయే తాత పునరాగమనాయ చ ।
 గచ్ఛస్వారిష్టమవ్యగ్రః పన్థానమకుతోభయమ్ ॥ 34.31 ॥
 న హి సత్యాత్మనస్తాత ధర్మాభిమనసస్తవ ।
 వినివర్తయితుం బుద్ధిః శక్యతే రఘునన్దన ॥ 34.32 ॥
 అద్య త్విదానీం రజనీం పుత్ర మా గచ్ఛ సర్వథా ।
 ఏకాహదర్భనేనాపి సాధు తావచ్ఛరామ్యహమ్ ॥ 34.33 ॥
 మాతరం మాం చ సమ్పశ్యన్ వసేమామద్య శర్వరీమ్ ।
 తర్పితః సర్వకామైస్త్యం శ్వః కాలే సాధయిష్యసి ॥ 34.34 ॥
 దుష్కరం క్రియతే పుత్ర సర్వథా రాఘవ త్వయా ।
 మత్ప్రియార్థం ప్రియాంస్త్వక్త్వా యద్యాసి విజనం వనమ్ ॥ 34.35 ॥
 న చైతన్మే ప్రియం పుత్ర శపే సత్యేన రాఘవ ।
 ఛన్నయా చలితస్త్వస్మి స్త్రియా ఛన్నాగ్నికల్పయా ॥ 34.36 ॥
 వఙ్చనా యా తు లబ్ధా మే తాం త్వం నిస్తర్తుమిచ్ఛసి ।
 అనయా వృత్తసాదిన్యా కైకేయ్యాఽ భిప్రచోదితః ॥ 34.37 ॥
 న చైతదాశ్చర్యతమం యత్త్వం జ్యేష్ఠస్సుతో మమ ।
 అపాన్యతకథం పుత్ర పితరం కర్తుమిచ్ఛసి ॥ 34.38 ॥
 అథ రామస్తథా శ్రుత్వా పితురార్తస్య భాషితమ్ ।
 లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా దీనో వచనమబ్రవీత్ ॥ 34.39 ॥
 ప్రాప్య్యామి యానద్య గుణాన్ కో మే శ్వస్తాన్ ప్రదాస్యతి ।
 ఉపక్రమణమేవాతః సర్వకామైరహం వృణే ॥ 34.40 ॥
 ఇయం సరాస్త్వా సజనా ధనధాన్యసమాకులా ।
 మయా విస్మయ్యా వసుధా భరతాయ ప్రదీయతామ్ ॥ 34.41 ॥
 వనవాసకృతా బుద్ధిః న చ మేఽద్య చలిష్యతి ॥ 34.42 ॥
 యస్తుష్టేన వరో దత్తః కైకేయ్యో వరద త్వయా ।
 దీయతాం నిఖిలేనైవ సత్యస్త్వం భవ పార్థివ ॥ 34.43 ॥
 అహం నిదేశం భవతః యథోక్తమనుసాలయన్ ।
 చతుర్దశ సమా వత్స్యే వనే వనచరైస్సహ ॥ 34.44 ॥
 మా విమర్శో వసుమతీ భరతాయ ప్రదీయతామ్ ।
 న హి మే కాంక్షితం రాజ్యం సుఖమాత్మని వా ప్రియమ్ ।

యథానిదేశం కర్తుం వై తవైవ రఘునన్దన ॥ 34.45 ॥

అపగచ్ఛతు తే దుఃఖం మాభూర్బాష్పపరిష్టుతః ।

న హి క్షుభ్యతి దుర్ధర్షః సముద్రః సరితాం పతిః ॥ 34.46 ॥

నైవాహం రాజ్యమిచ్ఛామి న సుఖం న చ మైథిలీమ్ ।

నైవ సర్వానిమాన్ కామాన్ న స్వర్గం నైవ జీవితమ్ ॥ 34.47 ॥

త్వామహం సత్యమిచ్ఛామి నాన్యతం పురుషర్షభ ।

ప్రత్యక్షం తవ సత్యేన సుకృతేన చ తే శపే ॥ 34.48 ॥

న చ శక్యం మయా తాత స్థాతుం క్షణమపి ప్రభో ।

స శోకం ధారయ స్వేమం న హి మేఽస్తి విపర్యయః ॥ 34.49 ॥

అర్థితో హ్యస్మి కైకేయ్యా వనం గచ్ఛేతి రాఘవ ।

మయా చోక్తం వ్రజామీతి తత్సత్యమనుపాలయే ॥ 34.50 ॥

మా చోత్కణ్ఠాం కృథా దేవ వనే రంస్యామహే వయమ్ ।

ప్రశాన్తహరిణాకీర్ణే నానాశకునినాదితే ॥ 34.51 ॥

పితా హి దైవతం తాత దేవతానామపి స్మృతమ్ ।

తస్మాద్దైవతమిత్యేవ కరిష్యామి పితుర్వచః ॥ 34.52 ॥

చతుర్దశసు వర్షేషు గతేషు నరసత్తమ ।

పునర్దక్ష్యసి మాం ప్రాప్తం సంతాపోఽయం విముచ్యతామ్ ॥ 34.53 ॥

యేన సంస్తమ్భనీయోఽయం సర్వో బాష్పగలో జనః ।

స త్వం పురుషశార్దూల కిమర్థం విక్రియాం గతః ॥ 34.54 ॥

పురం చ రాష్ట్రం చ మహీ చ కేవలా, మయా నిస్సృష్టా భరతాయ దీయతామ్ ।

అహం నిదేశం భవతోఽనుపాలయన్, వనం గమిష్యామి చిరాయ సేవితుమ్ ॥ 34.55 ॥

మయా నిస్సృష్టాం భరతో మహీమిమాం, సశైలషణ్డాం సపురాం సకాననామ్ ।

శివాం సుసీమామనుశాస్తు కేవలం, త్వయా యదుక్తం నృపతే తథాస్తు తత్ ॥ 34.56 ॥

న మే తథా పార్థివ ధీయతే మనః, మహాత్సు కామేషు న చాత్మనః ప్రియే ।

యథా నిదేశే తవ శిష్టసమ్మతే, వ్యపైతు దుఃఖం తవ మత్కృతేఽనఘ ॥ 34.57 ॥

తదద్య నైవానఘ రాజ్యమవ్యయం, న సర్వకామాన్న సుఖం న మైథిలీమ్ ।

న జీవితం త్వామన్యతేన యోజయన్, వృణీయ సత్యం వ్రతమస్తు తే తథా ॥ 34.58 ॥

ఫలాని మూలాని చ భక్షయన్ వనే, గిరీంశ్చ పశ్యన్ సరితస్సరాంసి చ ।

వనం ప్రవిశ్యైవ విచిత్రపాదపమ్, సుఖీ భవిష్యామి తవాస్తు నిర్వృతిః ॥ 34.59 ॥

ఏవం స రాజా వ్యసనాభిపన్నః, శోకేన దుఃఖేన చ తామ్యమానః ।

ఆలిఙ్గ్య పుత్రం సువినష్టసంజ్ఞః, మోహం గతో నైవ చిచ్ఛే కించిత్ ॥ 34.60 ॥

దేవ్యస్తతస్సంరురుదుస్సమేతాః తాం వర్జయిత్వా నరదేవపత్నీమ్ ।

రుదన్ సుమన్రోఽపి జగామ మూర్ఛాం, హోహోకృతం తత్ర బభూవ సర్వమ్ ॥ 34.61 ॥

(2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుస్త్రింశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచత్రింశస్సర్గః

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

తతో నిర్దూయ సహసా శిరో నిశ్వస్య చాసకృత్ ।

పాణౌ పాణిం వినిష్ఠిష్య దంతాన్ కటకటాప్య చ ॥ 35.1 ॥ (2 సార్లు)

లోచనే కోపసంరక్తే వర్ణం పూర్వోచితం జహత్ ।

కోపాభిభూతస్సహసా సంతాపమశుభం గతః ॥ 35.2 ॥

మనః సమీక్షమాణశ్చ సూతో దశరథస్య సః ।

కమ్పయన్నివ కైకేయ్యా హృదయం వాక్చరైశ్చితైః ॥ 35.3 ॥

వాక్యవజ్రైరనుపవైః నిర్భిన్నన్నివ చాశుభైః ।

కైకేయ్యాస్సర్వమర్మాణి సుమన్తః ప్రత్యభాషత ॥ 35.4 ॥

యస్యాస్తవ పతిస్త్యక్తః రాజా దశరథః స్వయమ్ ।

భర్తా సర్వస్య జగతః స్థావరస్య చరస్య చ ।

న హ్యకార్యతమం కించిత్ తవ దేవీహ విద్యతే ॥ 35.5 ॥

పతిఘ్నీం త్వామహం మన్యే కులఘ్నీమపి చాస్తతః ॥ 35.6 ॥

యన్మహేష్టాన్తమివాజయ్యం దుష్ప్రకమ్ప్యమివాచలమ్ ।

మహేలాదధిమివాక్షోభ్యం సంతాపయసి కర్మభిః ॥ 35.7 ॥

మావమంస్థా దశరథం భర్తారం వరదం పతిమ్ ।

భర్తురిచ్ఛా హి నారీణాం పుత్రకోట్యా విశిష్యతే ॥ 35.8 ॥

యథావయో హి రాజ్యాని ప్రాఘ్నవన్తి నృపక్షయే ।

ఇక్ష్యాకుకులనాథేఽస్మిన్ తల్లోపయితుమిచ్ఛసి ॥ 35.9 ॥

రాజా భవతు తే పుత్రః భరతః శాస్తు మేదినీమ్ ।

వయం తత్ర గమిష్యామః రామో యత్ర గమిష్యతి ॥ 35.10 ॥

న హి తే విషయే కశ్చిత్ బ్రాహ్మణో వస్తుమర్హతి ।

తాదృశం త్వమమర్యాదమ్ అద్య కర్మ చిక్రీర్షసి ॥ 35.11 ॥

ఆశ్చర్యమివ పశ్యామి యస్యాస్తే వృత్తమీదృశమ్ ।

ఆచరన్త్యా న వివృతా సద్యో భవతి మేదినీ ॥ 35.12 ॥

మహాబ్రహ్మర్షిజుష్టా వా జ్వలన్తో భీమదర్శనాః ।

ధిగ్వాగ్గణ్డా న హింసన్తి రామప్రవ్రాజనే స్థితామ్ ॥ 35.13 ॥

ఆమ్రుం ఛిత్వా కుతారేణ నిమ్బం పరిచరేత్తు యః ।

యశ్చైనం పయసా సించేత్, నైవాస్య మధురో భవేత్ ॥ 35.14 ॥

అభిజాత్యం హి తే మన్యే యథా మాతుస్తథైవ చ ।

న హి నిమ్బాత్ స్రవేత్ క్షాద్రం లోకే నిగదితం వచః ॥ 35.15 ॥

తవ మాతురసద్గ్రాహం విద్యుః పూర్వం యథాశ్రుతమ్ ॥ 35.16 ॥

పితుస్తే వరదః కశ్చిత్ దదౌ వరమనుత్తమమ్ ।

సర్వభూతరుతం తస్మాత్ సజ్జజ్ఞే వసుధాధిపః ।

తేన తిర్యగ్గతానాం చ భూతానాం విదితం వచః ॥ 35.17 ॥

తతో జృమ్భస్య శయనే విరుతాద్భూరివర్చసః ।

పితుస్తే విదితో భావః స తత్ర బహుధాఽహసత్ ॥ 35.18 ॥

తత్ర తే జననీ క్రుద్ధా మృత్యుపాశమభీష్పతీ ।

హాసం తే నృపతే సౌమ్య జిజ్ఞాసామీతి చాబ్రవీత్ ॥ 35.19 ॥

నృపశ్చోవాచ తాం దేవీం దేవి శంసామి తే యది ।

తతో మే మరణం సద్యః భవిష్యతి న సంశయః ॥ 35.20 ॥

మాతా తే పితరం దేవి తతః కేకయమబ్రవీత్ ।

శంస మే జీవ వా మా వా న మామపహసిష్యసి ॥ 35.21 ॥

ప్రియయా చ తథోక్తస్సన్ కేకయః పృథివీపతిః ।

తస్మై తం వరదాయార్థం కథయామాస తత్త్వతః ॥ 35.22 ॥

తతస్స వరదః సాధుః రాజానం ప్రత్యభాషత ।

మ్రియతాం ధ్వంసతాం వేయం మా కృథాస్త్యం మహీపతే ॥ 35.23 ॥

స తచ్ఛ్రుత్వా వచస్తస్య ప్రసన్నమనసో నృపః ।

మాతరం తే నిరస్యాశు విజహార కుబేరవత్ ॥ 35.24 ॥

తథా త్వమపి రాజానం దుర్జనాచరితే పథి ।

అసద్గ్రాహమిమం మోహోత్ కురుషే పాపదర్శిని ॥ 35.25 ॥

సత్యశ్చాద్య ప్రవాదోఽయం లౌకికః ప్రతిభాతి మా ।

పితౄన్ సమనుజాయన్తే నరా మాతరమగ్గనాః ॥ 35.26 ॥

నైవం భవ గృహాణేదం యదాహ వసుధాధిపః ।

భర్తురిచ్ఛాముపాస్వేహ జనస్యాస్య గతిర్భవ ॥ 35.27 ॥

మా త్వం ప్రోత్సాహితా పాపైః దేవరాజసమప్రభమ్ ।

భర్తారం లోకభర్తారమ్ అసద్ధర్మముపాదధాః ॥ 35.28 ॥

న హి మిథ్యా ప్రతిజ్ఞాతం కరిష్యతి తవానఘః ।

శ్రీమాన్ దశరథో రాజా దేవి రాజీవలోచనః ॥ 35.29 ॥

జ్యేష్ఠో వదాన్యః కర్మణ్యస్త్విధర్మపరిరక్షితా ।

రక్షితా జీవలోకస్య బలీ రామోఽభిషిచ్యతామ్ ॥ 35.30 ॥

పరివాదో హి తే దేవి మహాల్లోకే చరిష్యతి ।

యది రామో వనం యాతి విహాయ పితరం నృపమ్ ॥ 35.31 ॥

స రాజ్యం రాఘవః సాతు భవ త్వం విగతజ్వరా ।

న హి తే రాఘవాదన్యః క్షమః పురవరే వసేత్ ॥ 35.32 ॥

రామే హి యౌవరాజ్యస్థే రాజా దశరథో వనమ్ ।

ప్రవేక్ష్యతి మహేష్వాసః పూర్వవృత్తమనుస్మరన్ ॥ 35.33 ॥

ఇతి సామ్యైశ్చ తీక్ష్ణైశ్చ కైకేయాం రాజసంసది ।

సుమన్త్రః క్షోభయామాస భూయ ఏవ కృతాఞ్జలిః ॥ 35.34 ॥

నైవ సా క్షుభ్యతే దేవీ న చ స్మ పరిదూయతే ।

న చాస్యా ముఖవర్ణస్య విక్రియా లక్ష్మ్యతే తదా ॥ 35.35 ॥ (2 సార్లు)

సీతాదేవీయుతం వీరం సర్వభూషణభూషితం ।

పితృభక్తం హరిం ధ్యాయేత్ అయోధ్యాకాండ ఉత్తమే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచాత్రింశస్సర్గః

అథ షట్రింశస్సర్గః

తతః సుమన్త్రమైక్ష్వాకః పీడితోఽత్ర ప్రతిజ్ఞయా ।

సబాష్పమతినిశ్చ్యశ్య జగదేదం పునః పునః ॥ 36.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః - ఇదం పవిత్రం సాపఘ్నం పుణ్యం వేదైశ్చ సమ్మితం ।

యః పఠేత్ రామచరితం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ క్షమాప్తార్థనా

– యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ –

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

– శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

